

การประสออุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ประสออุบัติเหตุ: กรณีศึกษาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลตำรวจ

นางสาวสุนิตรา ภาคอินทรีย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (สหสาขาวิชา)
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ROAD TRAFFIC ACCIDENTS: CASE STUDY OF IN-PATIENTS, POLICE GENERAL HOSPITAL

Miss Sunitra Pakinsee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Human and Social Development

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

490518

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประสพอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ประสพอุบัติเหตุ: กรณีศึกษา
ผู้ป่วยใน โรงพยาบาลตำรวจ

โดย

นางสาวสุนิตรา ภาคอินทรีย์

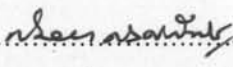
สาขาวิชา

พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษา

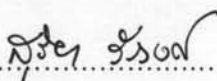
นางสุริยา วีรวงศ์

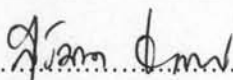
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

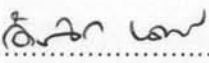
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. คัลยา ดิงศภัทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ภัสสร ลิมานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(นางสุริยา วีรวงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ชาติานิติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา เอ็นซ์)

สุนิตรา ภาคอินทรีย์: การประสพอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ประสพอุบัติเหตุ: กรณีศึกษาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลตำรวจ. (ROAD TRAFFIC ACCIDENTS: CASE STUDY OF IN-PATIENTS, POLICE GENERAL HOSPITAL) อ. ที่ปรึกษา: นางสุริยา วีรวงศ์, 123 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก และพฤติกรรมป้องกันการเสียชีวิตและลดความรุนแรงของการบาดเจ็บ รวมถึงเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประสพอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ประสพอุบัติเหตุ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ประสพอุบัติเหตุจราจรทางบกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม 2548 - มกราคม 2549 และเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน โรงพยาบาลตำรวจ จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ เป็นผู้เสียหาย และผู้กระทำมีพฤติกรรมป้องกันที่แตกต่างกัน โดยผู้เสียหายจะมีพฤติกรรมป้องกันการป้องกันถูกต้อง และครบถ้วนมากกว่าผู้กระทำ ทั้งพฤติกรรมการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การป้องกันก่อนการขับขี่ และการป้องกันขณะขับขี่ และพฤติกรรมป้องกันการเสียชีวิตและลดความรุนแรงของการบาดเจ็บ คือ การสวมหมวกนิรภัย และการคาดเข็มขัดนิรภัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และการป้องกันการเสียชีวิตและลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก ประกอบด้วย ก) ประสพการณ์การเกิดอุบัติเหตุและการเสียค่าปรับ ข) ทักษะคิดต่อการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ค) ความเชื่อและทัศนคติต่ออุปกรณ์ป้องกัน และ ง) กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประสพอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ประสพอุบัติเหตุ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ คน ยานพาหนะ และสิ่งแวดล้อม โดยปัจจัยด้านคนมีความสัมพันธ์กับอุบัติเหตุจราจรมากกว่าปัจจัยด้านยานพาหนะ และสิ่งแวดล้อม

สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....สุนิตรา ภาคอินทรีย์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....สุริยา วีรวงศ์.....

##4689176220: MAJOR HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT

KEY WORD: ROAD TRAFFIC ACCIDENTS/ PREVENTIVE BEHAVIOR/ FORMER ACCIDENT VICTIMS/ POLICE GENERAL HOSPITAL

SUNITRA PAKINSEE: ROAD TRAFFIC ACCIDENTS: CASE STUDY OF IN-PATIENTS, POLICE GENERAL HOSPITAL. THESIS ADVISOR: MRS. SURIYA VEERAWONG, 123 pp.

The objectives of this research are to study a) preventive behavior concerning road traffic accidents b) injury prevention of former accident victims in Bangkok, and, c) the factors affecting preventive behavior concerning road traffic accidents of former accident victims in Bangkok who were in-patients of Police General Hospital during December 2005 and January 2006. Twenty in-depth interviews were conducted. Four major results are as follows:

Among car drivers and motorcycle drivers who were the victims or perpetrator of the accident, more people who were victims reported practicing appropriate preventive behaviors than people who were perpetrators.

The preventive behavior concerning the road traffic accidents of former accident victims in Bangkok occurred before and while driving. The injury prevention methods of former accident victims in Bangkok were helmet and seat belt use.

Four significant factors affecting preventive behavior concerning road traffic accidents of former accident victims in Bangkok included; i) Driving experience and history of car accidents ii) Attitude towards preventive behavior iii) Value and attitude toward injury prevention and iv) Socialization

Three significant factors affecting road traffic accident of former accident victims are i) Human ii) Vehicle and iii) Environment. Human factor had a higher correlation to road traffic accidents than vehicular or environmental factors.

Field of study Human and Social Development
Academic year 2006

Student's signature... *Sunitra Pakinsee*
Advisor's signature... *Suriya Veerawong*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุน และการอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายท่าน อันดับแรกสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์สุรียา วีรวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ภัสสร ลิมานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา เอ็นซ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำชี้แนะ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์ใหญ่โรงพยาบาลตำรวจ ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูลกับผู้ป่วยของโรงพยาบาล ขอขอบคุณ พันตำรวจเอกหญิงกาญจนา คงมัน คาบตำรวจหญิงชิตชนก โชติธรรมการ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลตำรวจทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์เรื่องข้อมูล พร้อมทั้งช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขอมอบคำขอบคุณพิเศษแก่ กรณีศึกษาที่เป็นผู้ประสบอุบัติเหตุจากรถทางบกทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์เชิงลึกครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ นายแพทย์จิตร สิทธิอมร ที่กรุณาให้การสนับสนุน ส่งเสริม และให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการทำงาน และการศึกษา ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ พีระศักดิ์ จันทร์ประทีป ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา สำโรงทอง คุณศิริยุพา นันสุนานนท์ คุณอรพินท์ เล่าซี่ คุณคาวานภา เมธาธิระนันท์ คุณนพรัตน์ จวงพุ่ม และพี่ๆ ที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ และวิทยาลัยการสาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัย และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ขอบคุณเพื่อนๆ หลักสูตรพัฒนามนุษย์และสังคมทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกันมาตลอดระยะเวลาการศึกษา

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ มารดา บิดา และพี่สาวทั้ง 3 คน สำหรับความรัก ความดูแลเอาใจใส่ และให้การสนับสนุนด้านการศึกษาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. คำถามการวิจัย.....	5
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	6
5. ข้อยกเว้นของการวิจัย.....	6
6. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	9
2. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	12
3. แนวคิดเกี่ยวกับอุบัติเหตุ.....	15
4. แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางบก.....	21
5. ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม.....	27
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	30
1. รูปแบบการวิจัย.....	30
2. ขั้นตอนในการทำวิจัย.....	30
3. การกำหนดกรณีศึกษา.....	31

	หน้า
4. จริยธรรมในการวิจัย.....	33
5. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล.....	33
6. การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	34
4 ผลการศึกษา.....	38
1. ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการประสบอุบัติเหตุจราจรทางบกของกรณีศึกษา.....	38
2. พฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจราจร และการป้องกันการเสียชีวิตและ ลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก.....	42
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจราจร และการ ป้องกันการเสียชีวิตและลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากการเกิดอุบัติเหตุจราจร ทางบก.....	50
4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประสบอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ประสบ อุบัติเหตุ.....	63
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
1. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล.....	67
2. ข้อเสนอแนะ.....	73
รายการอ้างอิง.....	76
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก 1.....	83
ภาคผนวก 2	84
ภาคผนวก 3	85
ภาคผนวก 4	86
ภาคผนวก 5	88
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	123

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 สถิติความเสียหายจากอุบัติเหตุจากรถทางบก พื้นที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2540-2544	2
ตารางที่ 2 สถิติคดีอุบัติเหตุจากรถทางบก พื้นที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2540-2544	3
ตารางที่ 3 สถิติอุบัติเหตุจากรถทางบก พื้นที่ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2540-2544.....	4
ตารางที่ 4 ข้อมูลส่วนบุคคลของกรณีศึกษาที่ประสบอุบัติเหตุจากรถทางบก (รถจักรยานยนต์).....	40
ตารางที่ 5 ข้อมูลส่วนบุคคลของกรณีศึกษาที่ประสบอุบัติเหตุจากรถทางบก (รถยนต์).....	41